

Foto: Omroep Gelderland

'Onvoorstelbaar hoeveel boerengezinnen naar de kloten gaan'

WOOLD - Voor melkveehouders is het een spannende maand. Waarom? Ze hebben massaal bezwaar aangetekend tegen de toegekende fosfaatrechten, die bepalen hoeveel koeien elk melkveebedrijf mag houden. Alfred en Lianne Scholten uit Woold zitten met de spanning in hun maag.

Maar liefst 8.000 bezwaren en 600 juridische procedures lopen er tegen de toegekende fosfaatrechten. Een massale verkoop van boerderijen staat op stapel, vrezende kenners. Alfred en Lianne Scholten kunnen erover meepraten, want ook zij zijn verwickeld in een procedure. Zij gaan hun vierde onzekere kerst in. 'December zou de feestmaand moeten zijn, maar dat is het hier niet', zeggen Alfred en Lianne. 'Het is moeilijk en zwaar. Het is onvoorstelbaar hoeveel boerengezinnen naar de kloten gaan.'

Kijk hier naar de reportage (de tekst loopt door onder de video):

'Onvoorstelbaar hoeveel boerengezinnen naar de kloten gaan'

'We gaan er helemaal voor!'

De grootouders en ouders van Lianne bouwden het boerenbedrijf in Woold bij Winterswijk op. Toen Lianne en Alfred het bedrijf overnamen, was er veel meer grond dan er koeien waren. Door de afschaffing van het melkquotum kwam er ruimte voor meer koeien. Ze besloten daar helemaal voor te gaan. 'We hebben grond aangekocht om ons bedrijf toekomstbestendig te maken. We stonden daar zelf helemaal achter'.

In 2015 begon de bouw. Met man en macht werd gewerkt om de stallen op tijd af te krijgen. 'We wilden uitbreiden naar 200 koeien. Die koeien moesten minimaal 1,5 miljoen liter melk per jaar leveren.'

Fosfaatrechten

Terwijl de familie druk is met de bouw, besluit Den Haag uit milieu-oogpunt dat de rem op het aantal koeien moet. Als harde peildatum noemt de overheid 2 juli 2015. De hoeveelheid koeien op dat moment bepaalt de fosfaatrechten per bedrijf. Maar omdat Alfred en Lianne nog steeds bezig zijn met de verbouwing, staat een aantal dieren ergens anders.

'Economisch delict'

Het gevolg voor de familie is dat ze in plaats van de 200 koeien officieel maar rechten krijgt voor 125 koeien. 'Omdat we onze rekeningen dit jaar willen betalen, melken we nu 155 koeien. Maar we stoten te veel fosfaat uit en plegen een economisch delict', legt Alfred uit. 'Er hangt ons mogelijk een boete van een ton boven het hoofd'.

Gezelligheid is ver te zoeken

'We proberen om ook over andere dingen te praten, maar het komt toch altijd weer terug op de problemen binnen het bedrijf', zegt Lianne. 'Normaal zou ik na de Sinterklaas het huis in kerstfeer brengen. Maar nu zegt het me niets. Onze dochter vroeg afgelopen week nog of we dit jaar een

echte boom nemen. Ik heb helemaal geen zin om daarover na te denken. Het liefst zou ik willen dat we de feestdagen dit jaar konden overslaan'.

Die koe zal niet met je praten, die zal niet zeggen dat er rekeningen betaald moeten worden.

Paulien Hogenkamp, agrarisch coach

Dat de gezelligheid ver te zoeken is bij de boerengezinnen, dat merkt Paulien Hogenkamp ook. Ze is agrarisch coach en komt veel bij boeren over de vloer. 'Boeren zitten er mentaal doorheen. Er zijn boeren bij die letterlijk hun ene been niet meer voor hun andere kunnen zetten', vertelt Hogenkamp in haar kantoor in het Overijsselse Wierden.

'Je ziet dat boeren veel langer in de stal blijven. Enerzijds hoeven ze dan de kosten voor personeel niet meer te betalen, maar anderzijds is het een vlucht om maar niet thuis te zijn. Niet te hoeven praten over nieuwe openstaande facturen', legt Hogenkamp uit. 'En daardoor verdwijnt de boerengezelligheid. Maar die koe zal niet met je praten, die zal niet zeggen dat er rekeningen betaald moeten worden'.

Alfred richt zich op meer dan alleen het bedrijf. 'Gelukkig zit ik in veel vergaderclubjes zoals ik dat dan noem'. Hij vertelt dat hij niet voor niets een voermachine heeft aangeschaft in 2015. 'Het scheelt anderhalf uur werk per dag'. In die tijd kan Alfred zelf andere dingen doen. Lianne werkte als vrijwilliger bij de VVV in Winterswijk. Maar door de grote drukte op het bedrijf stopte ze daar toch weer mee.

Tot april 2015 werd het aantal koeien in Nederland in de hand gehouden door het melkquotum. Na afschaffing daarvan groeide de veestapel te snel. Het fosfaatstelsel moest de groei een halt toeroepen. De peildatum 2 juli 2015 werd voor melkveehouders cruciaal. Het aantal koeien op die datum bepaalde de fosfaatrechten per bedrijf. Maar omdat heel veel boeren voor die tijd miljoenen investeerden om hun bedrijf uit te breiden, kwamen die door deze regeling in de knel. Tijdens de peildatum hadden ze bijvoorbeeld hun stal niet vol staan omdat ze met bouwwerkzaamheden bezig waren. Ze hebben daardoor minder fosfaatrechten en dus minder koeien dan in hun uitbreidingsplannen stond.

Krachtige boerinnen

Lianne probeert in de tussentijd de boel thuis draaiende te houden. Het huishouden, de kinderen, het bedrijf. En dan is ze er zelf ook nog. 'Wij zijn toch de spil in het gezin en deze situatie maakt het voor mij heel erg moeilijk'. Van de huisarts kreeg ze medicijnen zodat ze in ieder geval 's nachts haar slaap krijgt.

We gaan donderdag naar Den Haag en willen laten zien dat we krachtige vrouwen zijn, maar dat we klaar zijn met deze onzekere tijd

Lianne Scholten, krachtige boerin

Naar Den Haag

Samen met een Brabantse boerin heeft ze het idee opgevat dat het zo niet langer kan en dat ze van zich willen laten horen. Deze week praat de Tweede Kamer over de kwestie. 'We gaan naar Den Haag en willen laten zien dat we krachtige vrouwen zijn en dat we klaar zijn met deze onzekere tijd. Hoe we de actie precies vorm gaan geven, daar zijn we nu over aan het nadenken'.

Verkoop van boerderij

'Elke boer die nu met deze problematiek zit heeft ergens in zijn achterhoofd zitten dat verkoop wellicht de enige oplossing is', vertelt Hogenkamp. 'En dat is bizar. Want de bedrijven die het nu raakt, zijn juist de bedrijven die we als samenleving graag zien. Duurzame stallen, aandacht voor de natuur, de omgeving, het dierenwelzijn. De mooie bedrijven, die klaar zijn voor de toekomst, wordt het nu bijna onmogelijk gemaakt'.

Hopen op gunstig besluit

'Als de regering niet met een oplossing komt, wat dan?' Die gedachte speelt ook in de hoofden van Lianne en Alfred. 'Maar eerst hebben we hoop. We hopen dat Den Haag een gunstig besluit neemt. We hopen dat de landbouwwoordvoerders de minister duidelijk kunnen maken dat er fouten zijn gemaakt', zegt Alfred.

Uitspraak rechter

Daarnaast doet de rechter begin januari uitspraak in hun zaak. 'Maar mocht het allemaal heel erg ongunstig uitvallen, dan moeten we misschien de gronden, de dieren en de rechten verkopen. Dan is ons hele levenswerk weg. En dan?' Lianne vult aan: 'Maar we willen zelf een besluit nemen over hoe we verder gaan. Er is niemand die dat voor ons gaat doen'.